

[--- Tizenhat esztendő >>>](#)

Tizenhat esztendő*

1906. március 1-én, tehát most éppen 16 esztendeje, hogy a M. A. E. tagja lettem! Ha jól emlékezem, lehettünk 300-400-an tagok, arra azonban határozottan emlékezem, hogy már az akkori vezetőség is nagyban szorgoskodott az egyesület föllendítésén, amiről nagyon hamarosan alkalmam nyílt közelebbről meggyőződni, illetve abban tevékeny részt venni.

Nem telt bele egy esztendő és fizetett hivatalnok lettem az egyesületnek; kaptam havi 30 forintot, de ezért aztán elvégeztem az összes teendőket. Boldog voltam és megelégedett! A legközelebbi közgyűlés meghagyott hivatalomban, ami természetesen kellemesen érintett, mert hiszen akadt mellékkereset: ugyanis a választmány elismerésének kifejezésésképen újévre megszavazott 30 korona renumerációt! Két évi választmányi tagság után a legközelebbi közgyűlésen mint titkárjelöltet nagy szótöbbséggel megválasztottak. Ebben a minőségemben, de mint választmányi tag is, már nem kaptam fizetést, csak a munkám szaporodott, hónapról hónapra; de én boldog voltam és megelégedett, mert alkalmam nyílt sok-sok pályatársamnak ügyes-bajos dolgát elintézni, amit mindenkor a legnagyobb készséggel és örömmel tettem. Lassan-lassan az évek hosszú során szinte eggyé lettem az egyesülettel, bizonyos tekintetben lelki szükségletté vált nálam. Az évek pedig múltak, rohantak és így érkezünk el állandó csatározás közben, testben, lélekben gyarapodva a 25 éves évfordulónkig.

Ha visszatekintek az elmúlt évekre, úgy érzem, hogy sok szépet és jót műveltünk; úgy érzem, hogy az akkor még kis egyesület nagy dolgokat végzett. Sehol nem tapasztaltam vagy hallottam, hogy valamely egyesület annyit tett volna a tagjai érdekében, mint a M. A. E. és még sem méltányolták kellő jóindulattal ezt a mindent fölülmúló igyekezetünket. Tagjaink félreértették ezt a tendenciát, a hatóságok pedig – bizonyára téves információk alapján – nem kezelték ügyünket úgy, ahogy azt megérdemeltük volna; valahogy mostoha gyermekei voltunk a magyar hazának, holott csak dicséret és egy kis hála is illetett volna meg bennünket, mert hiszen az egész világon igaz magyar szívvvel, lélekkel és lelkesedéssel hirdették artistáink, hogy van kulturált Magyarország!

A forradalom, de különösen a kommunizmus alatt küzdelmeink megkétszereződtek. Mindenféle rosszindulatú vádaskodások ellen kellett védekeznünk, amíg be tudtuk bizonyítani, hogy egyesületünk soha politikával nem foglalkozott.

Addig kilincselünk, jártunk, keltünk, míg végre nagynehezen kezdtek észrevenni bennünket, de fele úton meg kellett állanunk, mert hiányzott az, ami nélkül háborút nyerni nem lehet – a pénz! Szükségünk volt valakire, aki a számokkal tud zsonglörködni. Találtam is valakit a barátaim közül, akit ajánlatomra a választmány számvizsgálónak jelölt; megválasztottuk, később alelnök lett, ma pedig egyesületünk elnöke és hogy nem csalódtunk benne, hogy a számolás terén jó artistának bizonyult, igazolja az, hogy legutóbbi közgyűlésünkön már százazrekkel számoltunk be tagjainknak és megvalósult régi álmom: megteremtettük egyesületünk nyugdíjalapját.

Most aztán folytatjuk a harcot mindaddig, amíg kitűzött célunkat el nem értük. Mert van még munka rengeteg és az igazság kedvéért meg kell állapítanom, hogy több oldalról gáncsot akarnak vetni. De mi, bízva ügyünk igazában, bízva abban, hogy mindenütt megértik jóindulatú, jogos törekvéseinket, megyünk előre a kijelölt úton minden akadályokon keresztül, mert soha nem kértünk mást, csak azt, hogy tisztességes, lelkiismeretes munkánkból

családunkat és saját magunkat a lehetőséghez mérten eltarthassuk. De hogy ezt a minden tagra oly életbevágóan fontos kérdést megoldhassuk, szükségünk van az egyesület minden egyes tagjára, szükségünk van arra, hogy minden egyes tag át legyen hatva attól a tudattól, hogy minden csak értük történik és nem ellenük. Szükségünk van arra, hogy minden tag érezze és értékelje a vezetőség fáradságát és akadályt nem ismerő önzetlen munkáját. Szükségünk van minden egyes tag jóindulatú támogatására, szükségünk van, hogy minden tag megértse, hogy ezt a mindannyiunk által óhajtott és megérdemelt célt csak közös erővel, közös megértéssel, szoros összetartással érhetjük el és ha elértük, talán még boldogok és megelégedettek is lehetünk. Ha előbb nem is, legalább akkor, amikor leszedhetjük rengeteg fáradságunk jól megérdemelt gyümölcsét, a nyugdíjat!

És ha mindezt elértük, nem lesz okom deresedő fejjel sajnálni a 16 évi munkát, mert érdemes volt.

Írta: Sándor József
A Magyarországi Artista Egyesület alelnöke

xxxxxxx

Nagy-Magyarországból Csonka-Magyarországba sülyedt gyászos korunk nemzedéke, mely ma az úgynevezett delelőjén van, a sok szomorúság közt átélt egy örvendeteset is, a magyarosodást. Ennek köszönhető, hogy az artista „Brettli”-je színpaddá, a „Liedl”-je, a „Chanson”-ja dallá és vele együtt széppé, zamatossá lett.

Adja Isten, hogy mire újra jogosulttá válik a röpke szó: „Kárpátoktól az Adriáig”, az artisták is megtalálják benne a – színházukat!

Pantl Kálmán
miniszteri tanácsos

* Békásy Jenő és Seidl Albert (szerk.): *Jubileumi Album 1897-1922* Kiadja a Magyarországi Artista Egyesület 25 éves fennállásának emlékére (48. o.)